

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

De Omgevingswet is een feit per 1 januari 2024.

Datum

12-12-2023

Toelichting

Na jaren van uitstel en voorbereiding op de Omgevingswet wordt deze majeure ontwikkeling per 1 januari 2024 een feit.

In deze raadsinformatiebrief nemen wij u mee in deze voorbereiding. In de afgelopen periode is de raad reeds een aantal keer meegenomen in hetgeen de komst van deze wet betekent. We geven een korte terugblik op de besluiten die de afgelopen jaren zijn genomen en nemen u mee in waar op dit moment nog aan gewerkt wordt. Tot slot geven we de verwachtingen weer voor 2024. Zowel lokaal als regionaal.

Een korte terugblik

De afgelopen jaren zijn er diverse onderwerpen aan u voorgelegd ter besluitvorming of zullen nog aan u voorgelegd worden. Dit zijn onder andere:

- Wijzigen of afwijken van het bestemmingsplan en omgevingsplan (zoals gewijzigd op 29 september 2022);
- Leges voor milieubestande activiteiten (in de Raad van 23 november 2023);
- Delegatie wijzigen omgevingsplan (komt in de Raad van 21 december 2023);
- Uitgebreide procedure bij afwijkingen van het omgevingsplan (komt in de Raad van 21 december 2023);
- Adviesrecht bij afwijkingen van het omgevingsplan (komt in de Raad van 21 december 2023);
- Participatieplicht bij afwijkingen van het omgevingsplan (komt in de Raad van 21 december 2023);
- Legesverordening (komt in de Raad van 21 december 2023).

Daarnaast is er veel tijd gestopt in de inrichting van de nieuwe VTH-applicatie en in de RO-applicatie voor de plan- en regelsoftware. De systemen zijn onder andere nodig voor de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO), voor het behandelen van vergunningen en meldingen, het registreren van toezicht én het behandelen van omgevingsplannen.

Ook zijn er diverse handleidingen opgesteld zoals:

- Samenwerking in regio voor het vergunningenproces en de voorfase
- Samenwerking in de regio voor toezicht en handhaving

- De Regionale Omgevingstafel
- De behandeling van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA)
- Handboek wijzigen Omgevingsplan

Waar wordt op dit moment nog aan gewerkt

DSO

DSO staat voor Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het DSO biedt een nieuw omgevingsloket (<https://omgevingswet.overheid.nl>) waar vergunningenchecks en aanvragen gedaan worden. Ook vindt men hier 'regels op de kaart'. Dit omgevingsloket vervangt het huidige Omgevingsloket online (OLO), ruimtelijke plannen én de activiteiteninternet module (AIM).

Op dit moment worden de laatste stappen gezet in de inrichting van ons VTH-systeem. Aanvragen die een initiatiefnemer via het DSO indient, moeten uiteindelijk ook op de juiste wijze in dit systeem binnen komen en verder behandeld worden. We kunnen u melden dat we veel stappen gezet hebben in de inrichting van het systeem. Bij een nieuw systeem heb je een geruime tijd te maken met kinderziektes én zijn er wensen vanuit de gebruikers om het systeem nog beter te laten functioneren. Dit zal gedurende 2024 nog geruime tijd zijn beslag krijgen.

Omgevingsplan

Vanaf 1 januari hebben we te maken met het tijdelijke omgevingsplan, ook wel het "omgevingsplan van rechtswege" genoemd. Dit omgevingsplan bestaat uit alle geldende bestemmingsplannen, een aantal verordeningen en de bruidsschat. Dit tijdelijke omgevingsplan moet worden omgezet naar een nieuw gebiedsdekkend omgevingsplan, hiervoor hebben we als gemeente tot 2032 de tijd.

Deze totaalklus is een grote uitdaging voor alle gemeenten.

Omgevingsvisie

Het proces van de omgevingsvisie loopt in alle gemeenten. Maar niet bij iedereen in dezelfde pas. In de gemeente Laarbeek zijn we momenteel bezig met de Omgevingsvisie Kernen.

Programma's

Voor het vaststellen van programma's binnen de Omgevingswet ligt de bevoegdheid bij het college. Denk hierbij aan een aantal inhoudelijk milieuaspecten (Geur, Geluid en Externe Veiligheid). In eerste instantie zijn het beleidsarme voorstellen, aangezien deze ervoor moeten zorgen dat er geen 'gat' gaat ontstaan in de uitvoering en toetsing van diverse milieuaspecten als gevolg van veranderingen door de Omgevingswet.

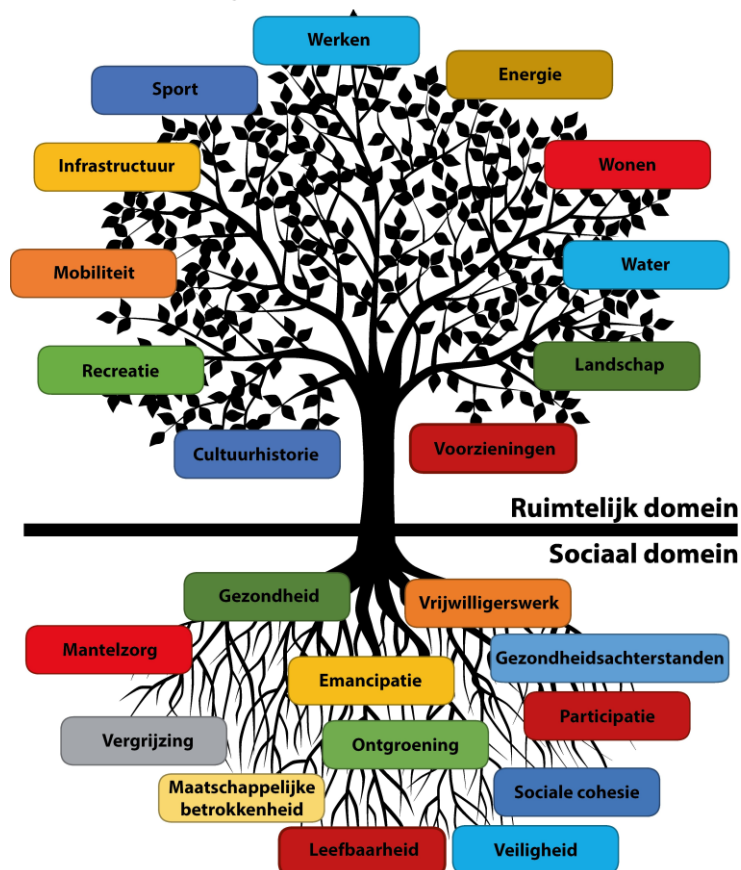
Toekomstige ontwikkelingen

De wijzigingsbevoegdheden uit de huidige bestemmingsplannen komen niet terug in het omgevingsplan. De toetsingscriteria blijven voorlopig echter wel hetzelfde. Een groot deel van de ontwikkelingen zal vanaf januari met een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA) geregeld kunnen worden. Ook blijven er binnenplanse (OPA)

mogelijkheden bestaan. Voor sommige ontwikkelingen zal het nodig zijn om het omgevingsplan te wijzigen.

Cultuurverandering

De nieuwe werkwijzen, de nieuwe procedures én de samenwerkingsafspraken met de regio (lees: onze ketenpartners) moeten verwerkt worden in de systemen. Wat nog veel belangrijker is dan verwerking in de systemen is *de cultuurverandering* die de Omgevingswet van ons allen vraagt. Voor de cultuurveranderingen zijn er een aantal regionale sessies geweest met medewerkers. Dit is een aspect wat geen concrete kop en staart kent, maar met regelmaat aan de orde zal moeten komen. Bijvoorbeeld omdat de Omgevingswet niet alleen het ruimtelijk domein maar juist ook de sociale wortels van de samenleving raakt. Het sociale domein heeft een belangrijke rol in de Omgevingswet in de afweging van (maatschappelijke) functies en belangen.

En de winkel is ondertussen gewoon opengebleven

Naast al deze voorbereidingen op de nieuwe wetgeving, was en is de winkel ook gewoon open. Dit betekent dat Vergunningverlening, Handhaving en Ruimtelijke Ontwikkeling doorgang moest vinden in de verschillende processen. Voor Vergunningverlening is geen sprake meer van "van rechtswege verleende vergunningen". Bij Ruimtelijke Ontwikkeling lag er de laatste maanden van het jaar wel een grote druk in het ontwerp krijgen van

bestemmingsplannen. Een aantal dossiers zijn om redenen niet als ontwerp ter inzage gelegd.

Dit betekent dat u in Q1 en Q2 2024 mogelijk nog bestemmingsplannen ter vaststelling krijgt voorgelegd.

De verwachtingen voor 2024

Ondanks jaren aan voorbereiding zal de invoering van de Omgevingswet in 2024 niet vlekkeloos verlopen. Hiervoor genoemd, de instrumenten die we ons eigen moeten maken, de inrichting en het werken met nieuwe systemen, de brede integrale afweging van "een evenwichtige toedeling van functies aan locaties". Daarnaast gaat per 1 januari 2024 ook de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) in én verschuift de bevoegdheid van *bodemtaken* van de provincie naar de gemeente. Het DSO kent nog de nodige obstakels en is voor de initiatiefnemer erg omslachtig om in te vullen. Hierdoor zullen er veel vragen op ons afkomen. We zullen proberen deze vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Op die wijze willen we de dienstverlening richting onze burgers op hetzelfde pijl houden als nu. Maar ook voor ons zal het vaak een uitdaging zijn om de juiste antwoorden te kunnen geven.

Wij vragen van u als raadsleden daar dan ook begrip voor.

We kunnen als gemeente en als regio terugkijken op een goede ambtelijke voorbereiding. Als regio zijn we uniek in de samenwerking met alle 21 gemeenten, de ODZOB, VRBZO, GGD, Provincie en de Waterschappen. Deze samenwerking in de voorbereiding gaat een positieve impuls geven aan de samenwerking in de uitvoering.

Voor het gehele jaar 2024 zal het credo zijn "learning-by-doing". **Leren door te doen!**

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

F.L.J. van der Meijden